

БАЗАЛІЙ ГАЛИНИ ГРИГОРІВНИ – 70 років!

10 листопада 2020 року виповнюється 70 років від дня народження Галини Григорівни Базалій, провідного наукового співробітника відділу селекції Інституту зрошувального землеробства НААН, кандидата сільськогосподарських наук, старшого наукового співробітника.

Галина Григорівна – відомий вчений-селекціонер України, яка присвятила своє життя створенню сортів головної продовольчої культури – пшениці озимої.

Галина Григорівна народилась 10 листопада 1950 року в с. Маячинка Чаплинського району Херсонської області. У 1972 році закінчила агрономічний факультет Херсонського сільськогосподарського інституту імені О.Д. Цюрупі за спеціальністю вчений агроном.

Розпочала трудову діяльність заступником завідувача Каховської зрошуваної сортоділяни. У 1972-1976 рр. працювала агрономом-інструктором Херсонської зональної агрохімічної лабораторії. З серпня 1976 року і до теперішнього часу працює у відділі селекції Інституту зрошувального землеробства НААН. Тривалий час Базалій Г.Г. є членом Херсонського обласного відділення Українського товариства генетиків і селекціонерів (з 1976 р. і до нині).

Протягом 1985-1986 рр. навчалась і успішно закінчила спеціальний факультет «Генетика імунітету» Московської сільськогосподарської академії ім. Тимірязєва. Кандидатську дисертацію на тему «Особливості сортотипів озимої пшениці та їх використання в селекції нових інтенсивних сортів для зрошуваних умов півдня УРСР» захистила у 1988 році за спеціальністю «Селекція та насінництво» в Українському науково-дослідному інституті

рослиництва, селекції і генетики ім. В.Я. Юр'єва (м. Харків). Вчене звання старшого наукового співробітника присвоєно в 1994 році. Має відзнаку «Винахідник СРСР».

Упродовж майже сорок років веде активну наполегливу роботу зі створення нових високопродуктивних сортів. У науковій роботі вона багато уваги приділяє вивченню проблем імунітету стійкості до хвороб селекційного матеріалу пшениці озимої м'якої та твердої, виділенню джерел та донорів стійкості. Є автором понад 25 високоврожайних сортів пшениці озимої м'якої та твердої. Створені сорти адаптовані як для посушливих умов півдня України – для зрошуваних і неполивних земель, так і з універсальним типом використання – районованих для всіх зон України. Крім того, приймає активну участь у впровадженні сортів ІЗЗ НААН у виробництво через первинне та елітне насінництво.

Основний напрям наукової діяльності Галини Григорівни – селекція рослин пшениці озимої на стійкість до хвороб. Вона досліджує генетичну колекцію донорів та джерел господарсько-цінних ознак, зокрема стійкість до найпоширеніших на півдні України шкочинних хвороб та залучення їх в гібридизацію для створення нового вихідного селекційного матеріалу. Нею обґрунтовано методи отримання рекомбінантів і відібрано цінні лінії для умов зрощення, проводиться генетичний контроль успадкування стійкості, толерантності в гібридних розсадниках пшениці озимої першого-третього покоління і подальший добір за комплексною стійкістю, продуктивністю та якістю зерна в пізніших гібридних поколіннях.

Наукові дослідження Галини Григорівни стосуються удосконалення моделі генотипу і методів селекції, створення короткостеблових сортів пшениці озимої для зрошувального та неполивного землеробства, адаптованих до екологічних умов Півдня України, здатних забезпечувати високу і сталу урожайність – 9-12 т/га якісного насіння.

З особистою участю Г.Г. Базалій створені сорти пшениці м'якої озимої: Мрія Херсона, Херсонська 86, Херсонська остиста, Находка 4, Херсонська безоста, Дріада 1, Херсонська 99, Овідій, Кохана, Кірена, Благо, Марія, Конка, Бургунка, Соборна, Ярославна, Леда, Анатолія; пшениці твердої озимої: Дніпряна, Кассіопея та Андромеда. Названі сорти в різні роки були районовані, занесені у Державний реєстр сортів рослин, придатних до поширення в Україні.

Галиною Григорівною з питань селекції, генетики, імунітету, насінництва опубліковано понад 200 наукових праць. Має один винахід, три патенти на винаходи і 21 авторське свідоцтво на створені сорти.

Крім наукової роботи вона багато років викладала в Херсонському державному аграрному Уні-

верситеті на агрономічному факультеті предмети «Імунітет рослин» і «Ботаніка», передавала свої знання й досвід студентам і аспірантам. Галина Григорівна володіє мудрістю виховання, запалює в серцях науковий ентузіазм, прагнення до експерименту, навчає робити висновки.

Щорічно бере активну участь у міжнародних, регіональних конференціях, нарадах, Днях поля з проблем селекції та насінництва. Підтримує тісні зв'язки з колегами-науковцями України та за її межами, проводить масштабну роботу в науковому супроводі виробництва сільськогосподарської продукції у Херсонській, Миколаївській та Одеській областях.

За результативну роботу, високий професіоналізм, вагомий внесок в науку була нагороджена Подякою грамотою Міністерства аграрної політики та продовольства України (2016 р.), Почесною відзнакою НААН (2020 р.), Подякою НААН (2016 р., 2019 р.), неодноразово Почесними грамотами Департаменту агропромислового розвитку Херсонської області та Інституту.

Колектив Інституту зрошувального землеробства НААН від щирого серця вітає Галину Григорівну з Ювілеєм та бажає міцного здоров'я, щастя, натхнення, невичерпної життєвої енергії, родинного затишку, благополуччя, міцного здоров'я, нових творчих звершень і вагомих наукових досягнень!